

SPEAKER'S ANNOUNCEMENT :

EXTENSION OF THE DATE OF NOMINATION ETC., TO SEVERAL COMMITTEES—ANNOUNCEMENT

MADAM SPEAKER.—I have an announcement to make.

As the Assembly is adjourning today, the last date for receipt of nominations for various Committee has been extended till 3.00 P. M. on 20th September 1973. The last date for final drawal will be 3.00 p.m. on 21st September 1973. The date of election, if necessary, will be notified later.

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

re. (i) Stoppage of works under famine relief and consequent effect on employment.

SRI BAPU GOWDA RAYAPPA (Shahapur).—Call the attention of the Chief Minister to the stoppage of works started under '64 Famine Relief' in Hyderabad Karnatak area resulting in unemployment of engineers and others.

SRI. M.Y. GHORPADE.— (finance Minister) Sir I make the following statement on behalf of the Chief Minister.

Large parts of the state were affected since the middle of last year by a drought of unprecedented magnitude. Government embarked on a relief programme which, besides providing work to the affected people, also took care of their requirements of food and water and fodder for cattle. As mentioned in my Budget Speech in March this year, arrangements had been made to provide employment for over 10 lakhs of people in the affected Districts; indeed, the objective was to provide employment to whoever was in need of work. I am happy to say that Government was successful in meeting this objective. The employment on relief works touched the peak figure of 9.03 lakhs in the third week of June. Since then, there has been a steady decline in relief employments and in the second week of August, it stood at 4.95 lakhs. It is not unnatural that there should have been this decline after the onset of the monsoons. As kharif operations started, a large number of persons employed on relief works went back to their fields for sowing and other agricultural activities.

2. Other factors have also contributed to the fall in employment on relief works. Soil Conservation which used to absorb a substantial proportion of the workmen can no longer be carried on as extensively as before. Where there are standing crops and even in the deep black soil areas, soil conservation works are diffi

(SRI M. Y. GHORPADE)

cult during the rainy season. Inevitably, there has been a fall in employment on soil Conservation works. However, attention is now being given to completing the waste-weirs in the fields when bunding has been completed.

3. The road programme was another important source of employment in the affected areas. Here again, in order to obtain maximum benefit from the work carried out in the last few months on formation of roads and breaking of road-metal and taking advantage of the present seasonal conditions, consolidation of roads has been taken up on a large scale.

4. Instructions have also been issued that there should be no reduction in the tempo of works on Major and Minor Irrigation schemes in the scarcity affected areas. Government are specially anxious that the Minor and Lift Irrigation schemes started in these areas should be completed as expeditiously as possible.

5. It will be apparent from the foregoing account, that there has been no wholesale stoppage of works. On the contrary, programmes appropriate to the present season are going on at a brisk pace, and even as late as the middle of August, 5 lakhs of persons found employment in the relief works. Government will continue to provide employment wherever and to the extent ent necessary.

6. The fact that there has been no sudden stoppage of works is also borne out from the figures of expenditure. It may be recalled that till the end of March, 1973, a sum of Rs. 29 crores had been spent on the scarcity relief programme. During the first three months of the current financial year on expenditure of Rs. 14.00 crores was incurred. In the month of July, the rate of expenditure remained at the same high level, being about Rs. 11 crores. It is obvious that there has been no sudden slackening in the relief programme.

7. The Hyderabad Karnataka area was badly affected by the drought. But it has also benefited from the extensive works programme carried out as part of the relief operations. This will be apparent from some of the figures given below :

Sl.No.	Nature of work	Total achievement in	
		All affected areas	Hyderabad Karnataka area
1.	Soil Conservation (area bunded in lakhs of acres)	8.39	5.38
2.	Formation of roads (Kilometres)	24,5 3	14.491
3.	Minor and Lift Irrigation Works (Number)	203	69
4.	Afforestation (Acres)	16,218	8,283
5.	Bore Wells (number of bores)	1,312	768
6.	Irrigation Wells deepened (number)	25,755	16,411
7.	Irrigation Wells (assisted by Land Development Bank) (number)	17,113	8,215

Besides, medium irrigation works, viz. Bannithora, Lower Mullamari, Upper Mullamari, Chulkinala, Amerja Soudagar Projects, with a capital outlay of Rs. 24 crores and irrigation potential of nearly 50,000 hectares have been taken up in Hyderabad Karnataka.

8. Government are aware of the need to provide employment till the kharif harvest comes in. It is proposed to continue the relief programme in the coming months to the extent necessary, and it is expected that another Rs. 10 crores or so will be spent on these programmes in this period.

9. Certain temporary staff had been engaged in the Public Works and other Departments for supervision of draught relief works and for the drinking water supply programme. It will be appreciated that this temporary employment had to be done to meet the requirements of an emergent situation. With the tapering off of the relief programme, it is inevitable that they cannot be provided continued employment. However, instructions have been issued to the Chief Engineers and other Heads of Departments that preference should be given, while filling up vacancies, to persons who had served on the drought relief works.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ೯ ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆಗ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಐದು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಇದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಆದೇಶ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು, ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆದೇಶ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕರೂ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮತ್ತು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಇಂಥ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಬರ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಪರ್ಮನೇಂಟ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಪಕ್ಕಹೂರ್,

(ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ)

ಜಿವರಿ, ಶೇರಾಪುರ್ ಕಡೆಯ ಜನರು ಅಪ್ಪರಕ್ಕಪ್ಪ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಬಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಭಾಗದಿಂದ ಜನರು ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಟಿಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮಳೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಐದಾರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿದೆ. ಹಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹಣವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಹೋಲರುಗಳು, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್, ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇಂದು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈನರ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳು ಏನಿವೆ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದರೂ ಮಾಡಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್. ಜುಲೈ ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೫೦ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಶೇಕಡ ೨೫ ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಮೆಟಲ್ ಬ್ರೇಕಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಸಣ್ಣ ಮೆಟಲ್ ಬೇಕಾದರೂ ಒಡೆಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಾಕೆಲಾರು ಗ್ರಾಮದ ಶೇಕಡ ೭೫ ಭಾಗದ ಜನರು ನಗರಾಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕದೆ ವಾಪಸು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಳೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಆಗಸ್ಟ್ ೧೦ ರಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಎರಡನೆ ವಾರದೊಳಗೆ ಮಳೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವುದು; ಖಾರೀಫ್ ಬೆಳೆ ಬೀಳಿಕೊಡುವುದು. ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಶೇಕಡ ೫೦ ಭಾಗ ಬೆಳೆಯಾದರೂ ಆಗುವುದು ಕಂಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಅದು ಬಗೆಹರಿದಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಪಿಎಚ್‌ಇ ಕೆಲಸವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕೆಲಸ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಬೇಕು ಜನರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಖಂಡಿತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೫ ರವರೆಗಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಈ ತರಹ ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣ. ಬೆಳೆ ಬರುವುದಿದೆ. ಈಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮಳೆ ಬರುವುದು ನಿದಾನವಾಗಿದೆ, ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೀರಿನಿಂದ. ಮಳೆ ಬಂದರೂ ಶೇಕಡ ೫೦ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ. — ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸ್ಕೋರ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು, ಧಾರಣೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು,

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್. — ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್. — ಈಗ ಆಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಬರುವುದಾದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ದೇವರೆಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ದಿನವೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ವೈ.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್—ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಷ್ಟೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಅತಿಯಾಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ, ಜನರು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸಂತೋಷವಾಗುವುದು. ಧಾರವಾಡದಿಂದ ದಾವಣಗೆರೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಬಿಜಾಪುರದ ಕಡೆ ನೋಡಬೇಕು. ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಸೌಂದರ್ಶಿಯವರೆಗೆ ೧೧ ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ, ಇದ್ದ ಬೆಳೆ ಒಣಗುತ್ತಿದೆ. ಸಿಂದಗಿ, ಇಂಥ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗದಷ್ಟೆ ಬತ್ತಿಲ್ಲ; ಬತ್ತಿರುವ ಕಡೆ ಬೆಳೆ ಒಣಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಜ್ಜೆ ೨೦ ಚೀಲ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದೂವರೆ ಚೀಲ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರನ್ನು ಹೂತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಂತರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ ಎಂದು. ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವೈಭವ ಬೇಕು ಮಾಡಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಈ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ತನ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು? ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಲಿ ಜನರು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಜನರು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಳಿಲ್ಲ ಕಾಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

(ಆಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.)

ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೇ—ತಾವು ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಯಾರು? ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ನಮ್ಮ ಅಹವಾಲನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ (ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು).—ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಿಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನೂ ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರಿಬ್ಬರೂ ವ್ಯಸನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ಈಗ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮರವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ: ಇವುಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುವುದೂ ಬೇಡ, ನಮಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುವುದೂ ಬೇಡ. ಇಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಪೀಟರ್ ಸಚಿವರುಗಳನ್ನು ಯಾರನ್ನೂ ದಯಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಡಿ. ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಸಚಿವರೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೇ ಬರಲಿ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಶ್ರೀ ಕೆ ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರೇನೂ ವೈರಿಯಲ್ಲ—ಅವರೇ ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲಿ ಫುಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರೀ ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲಿ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜೈತನ್ಯ ಇದೆಯೋ ಅವರು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ದಡಿಯಲು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಇನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ಅರ್ಧಮಡಿ ಆಗಿ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿವೆ ಮಾನ್ಯ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಇಷ್ಟೆ: ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಗಡು ರೊಕ್ಕ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಿಂದನ್ನೇನೂ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಆಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ, ಪುಕ್ಕಟ್ಟೆಯಾಗಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಅಲ್ಲಿ ವಜ್ರಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಜನರು ಒಂದರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಎತ್ತೂ-ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಂದು ಪಡೆದ ಸಾಲದ ಹಾಕವನ್ನು ಜೋಳ ಕೊಂಡು ತಂದು ತಿಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲಾ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಭಾವ. ನಾನು ಹಾಗೆಕೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ನೀವು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಎಂ ಎಲ್.ಎ. ಆಗಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ತಾವು ಇಂಥದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅಡಿಬರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿರು. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆಕೆ ಭಕ್ಷ ಬೇಡಬೇಕು. ಆ ದೇವರಿಗೇ ಬೇಡೋಣ ಎಂದರೆ ಆ ದೇವರು ಎಲ್ಲೋ: ಅಬ್‌ಸ್ಯಾಂಡಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ...

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ದೇವರು ನಮಗೆ ಹೆದರಿ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಮಗೆ ಹೆದರಿ ಹೋಗುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ೩-೪ ಜನ ದೇವರಂಥ ಉತ್ತಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆ ದೇವರು ಹೆದರಿ ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರುಗಳು ಬಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರೂ ದಯಮಾಡಿ ಬಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಿಂಧಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಭಿಕ್ಷೆ ಹೋಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೂ ಕಲ್ಲು ಏಟುಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ನಿಮ್ಮ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬಹುದಲ್ಲಾ, ಬಂದು ನೋಡಿ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ,

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ (ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ : ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬರಗಾಲದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಾಲದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಗತ್ಯ ಬಹಳವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಯಾರಿಗೂ ಇರಬೇಕಾದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು ೯ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಈ ಬರಗಾಲದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿರುವಷ್ಟು ಇನ್ನು ಬೇರಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ನಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಟಾಕ್ಟ್ ಬಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ೫ ಲಕ್ಷ ೮ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ತರುವಾಯ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ರಾಜ್ಯಾದಂತೂ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಈ ಬಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ ನ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ ೨ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿದ್ದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಾಲದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಹೆಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ೫ ಲಕ್ಷ ೩೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಜನರು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನರು ಆ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಈಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರಿಫ್ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ತೊಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನರು ಆಪ್ತಾಗಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಜನರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ಲಾಕ್ ಕಾಟನ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಹೋಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಜನರು ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸವೊಂದು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಇನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ೨೪ ಲಕ್ಷ ಕಿ. ಮೀ. ರಸ್ತೆಯಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೆಟಲ್ ಬ್ರೇಕ್ ಮಾಡಿರುವಷ್ಟು ಬೇರಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಳೆಯರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹರಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸದತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಇಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಏಟುಗಳೂ ಇವೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮೂರ್ಮಸ ಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿವೆ.

2-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ರಾಯಪ್ಪ — ನನಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಫುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಅಗದೆಯೇ ನಿಂತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ — ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವು ನಿಂತಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ — ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಬಹಳ ವೇಗದಿಂದ ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೆಲಸದ ವೇಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 24 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬೇಕಾದರೆ 2-4-8 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಅದರ ಅ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಿಗೆ ಅವರು ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಬೃಹದಾಕಾರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅದರಂತೆ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಡಲಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸಾಯಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಭಯವಿದ್ದರೆ, ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಯಾವುದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಕೆಲಸಗಳು ಕಡಿಮೆ ಆವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಮೂರು ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ 38 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಕಾಟೀಲ್ — ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮೆಟಲ್ ಬ್ರೇಕಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಇವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು.

SRI M. Y. GHORPADE. — In the constituency of Sri V. N. Patil almost all the minor irrigation works suggested have been sanctioned and work taken up. The hon. member Sri V. N. Patil should on the floor of the House openly thank the Government for having done what had not been done for years.

SRI V. N. PATIL. — We will appreciate that difficulty of the Government. But we have suggested some concrete steps to be taken.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಪಡೆ — ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ there are no secrets so far as metal breaking is concerned. Specialy in Bijapur they have broken more than what might be immediately required. In other districts also sufficient quantity of metal has been broken and kept. Now it will be a national waste and working against the interest of the people if you do not use them and spread it on the roads. So there has been some balance between different types of activities. Everybody is

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಫೋರ್ಪಡೆ)

entitled to ask for work. Supposing in a particular taluka, there is still some hardship for people to get employment, you can say give them some employment, but whether it is metal breaking or soil conservation or minor irrigation or medium irrigation or major irrigation, is not really your concern. The point is Is there anybody starving without work I say with definite confidence that there is no such situation. On the other hand, we should not take away people from agricultural operations into relief operations. As a matter of fact, Government has lived up to every word of its assurance given in this regard. We want to give employment, to the extent necessary, right up to the next Kharif crop. These are small administrative matters which the Government will be able to attend and there is no necessity to raise a big noise about it.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.— ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೧೫ ಸಾವಿರ ಜನರು ನಿರ್ದೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.— ಅವರನ್ನು ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದು, ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಜಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದು ಜನರಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ದಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪರಿಶ್ಕೃತಿ ವಿನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.— ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಫೋರ್ಪಡೆ.— ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೯೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ಅಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ೫೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ೭೬ ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.— ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರೇ, ಯಾವ ತಾರೀಖು, ಯಾವವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.— ಯಾವ ನಕ್ಷತ್ರವೆಂದು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.— ಅದು ಪಾಟೀಲ್ ನಕ್ಷತ್ರ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಫೋರ್ಪಡೆ.— ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ೩ ಕೋಟಿ ೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಮತ್ತು ಆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್ ತೋಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡ ಸುಮಾರು ೭೬ ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರತಕ್ಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂ ೬೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಇದೆ. ಆದಕಾರಣ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ

ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ವೆಲ್ ಡೀಪನಿಂಗ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕುಂಠಿತವಾಗಿವೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ, ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇರಿಗೊಷನ್ ವೆಲ್ ಡೀಪನಿಂಗ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಟಿಡಿಬಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಪರ್ಮನೆಂಟಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಹಣದ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದಕಾರಣವೇ ಈಗ ಸೋಡ್ ವರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಆರ್ಟ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೆಟಲ್ ಬ್ರೇಕಿಂಗ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಅತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೊಷನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೊಷನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೊಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು ಈ ಮೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಆದರೆ ಮನೆಯ ಎದುರುಗಡೆಯೇ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಮೆಟಲ್ ಬ್ರೇಕಿಂಗ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಸುಯಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ದೇವರ ಅಶೀರ್ವಾದದಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವಿವೆ, ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳು ಈ ವರ್ಷ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇಂತಹ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಲಿಲ್ಲ, ಅಂಥಾದ್ದು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದು ಎಂತೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಟೆಂಪರರಿ ನೇಮಕಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ಇರುವ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಸ್ಟಾಫ್ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಟೆಂಪರರಿ ಸ್ಟಾಫ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ವಾರ ಫೂಟಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರನ್ನು ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. However, instruction have been issued to the Chief Engineers and other Heads of Department that preference should be given, while filling up vacancies, to person who have served in drought relief work. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2% ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವ ವರ್ಷವೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ತಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಈಗ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೊರಗಡೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗೌರವ ತರುವಂತಹ ಮಾತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್.— ಸ್ವಾಮಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ೯೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ್ಯಾವ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

(ii) re. Sale of Ooty Palace the Ex-Maharaja of Mysore to Government of Tamil Nadu.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಕ್ ನಾಗರಾಜ್.— (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಉಟಿ ಅರಮನೆಯನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ,